

Cum se consemnează observațiile?

Pentru fiecare copil se completează o fișă individuală de observație. Caietul este conceput pentru a fi folosit pe parcursul a doi ani, astfel încât progresul să poată fi urmărit în timp.

- Observațiile se realizează în activitățile obișnuite ale copilului din cadrul creșei – în joc, rutine, tranziții, în activități tematice, în jocuri și activități liber alese, precum și în interacțiunile cu adulții și cu ceilalți copii. Se evită crearea unor situații speciale pentru a verifica dacă un comportament se manifestă.
- Observarea poate fi completată cu date din discuțiile cu familia și din documentele relevante ale copilului.
- Pentru fiecare copil se urmăresc toți indicatorii cuprinși în fișă. În dreptul fiecărui indicator comportamental este marcat cu verde intervalul de vârstă la care se așteaptă apariția, într-o anumită formă, a comportamentului. La consemnarea observației, educatoarea va avea în vedere și vârsta la care comportamentul apare în mod obișnuit. Compararea observației consemnate cu acest reper o ajută să aprecieze dacă dezvoltarea copilului urmează ritmul așteptat sau necesită un sprijin educațional suplimentar. Este de reținut că la vârstele de creștere, formele mature ale unui comportament sunt precedate de manifestări mai puțin dezvoltate. De aceea, este important să observăm și să consemnăm comportamentul în evoluția sa, nu doar în forma sa finală/ rafinată.
- Educatoarea va consemna în dreptul fiecărui comportament, în caseta corespunzătoare vârstei copilului observat, data și modul de manifestare a comportamentului utilizând simbolurile cuprinse în modelul FORMA de consemnare a observațiilor. Modelul FORMA a fost conceput și denumit astfel pentru a aminti faptul că observarea are un scop formativ, orientând deciziile educaționale și sprijinul acordat copilului.
- Modelul FORMA cuprinde cinci coduri pentru notarea frecvenței și modului de manifestare a fiecărui comportament: **F**: Frecvent/ Format; **O**: Ocazional; **R**: Rar; **M**: Momentan neobservat; **A**: Asistat. Deoarece observarea se realizează repetat, la fiecare secvență de evaluare se notează litera corespunzătoare frecvenței sau nivelului de autonomie cu care se manifestă comportamentul și data observației. Spre exemplu, un comportament consemnat în mod repetat în fișă va fi marcat astfel:

Indicatori comportamentali	12-18 luni	18-20 luni	21-23 luni	24-26 luni	27-29 luni	30-32 luni	33-36 luni
Așteaptă cu răbdare, la nevoie (ex.: să sosească părinții, să primească materiale, își așteaptă rândul).	M/10.11. 2026	M/11.02. 2027	R/11.05. 2027	A/10.09. 2027	F/10.11. 2027	F/10.02. 2028	F/08.04. 2028

În exemplul de mai sus se poate constata că, în cazul copilului observat, comportamentul de joc asociativ a apărut cu consecvență înaintea vârstei la care el apare în mod obișnuit. Această constatare se poate face prin compararea formei de manifestare a comportamentului format cu intervalul de vârstă marcat colorat în care se așteaptă manifestarea comportamentului. Această constatare poate conduce educatorul la unele interpretări referitoare la evoluția viitoare a copilului și la decizii privind experiențele de învățare și de joc viitoare pe care le va crea pentru acest copil.

Bibliografie

- Anghelescu, C. (2020). *Bebelușul este o persoană: primele 1000 de zile cu copilul meu*. Editura Centrul Step by Step.
- Bogdan, I. (2023). Dezvoltarea personalității copilului. Rolul implicării adultului și al utilizării jocului în dezvoltare și învățare. În O. Clipa, (coord.), *Educația timpurie: resurse pentru dezvoltarea practicienilor* (pp.240-256). Editura Trei.
- Bujor, L. (2019). Structura și dinamica personalității la vârstele timpurii. În I. Albușescu și H. Catalano (coord.), *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar* (pp. 101-118). Editura Didactica Publishing House.
- Clipa, O., Dohotaru, A., Ichim, E., & Măța, M. (2025). Instrumente de evaluare. În H. Catalano și I. Albușescu (coord.), *Educația timpurie: Sinteze conceptuale și direcții de acțiune* (pp. 701-709). Editura Didactica Publishing House.

I. Date personale și despre familie

Numele.....Prenumele..... Data nașterii:

Este în evidența medicului de familie cu boli cronice: ☐ Da ☐ Nu Tipul familiei: nucleară ☐ monoparentală ☐ reconstituită ☐

Alte informații obținute de la părinți, în urma discuțiilor purtate, referitoare la aspectele care privesc alergiile copilului, intoleranțele alimentare, comportamentele atipice (ex: orientare redusă spre fețele oamenilor, contact vizual redus, lipsă de empatie, non-implicare, absența zâmbetului la contactul vizual, hipotonie, hiper sau hipoactivitate).

.....

.....

II.**Jocuri și activități liber-alese**

Indicatori comportamentali	12-17 luni	18-20 luni	21-23 luni	24-26 luni	27-29 luni	30-32 luni	33-36 luni
Explorează sala de grupă (inclusiv dulapuri, sertare, cutii). Folosește mai multe simțuri, și inițiază acțiuni asupra mediului.							
Rămâne atent câteva minute la un obiect sau la o activitate care îl interesează (aprox. 2 minute la 12 luni și intervalul se extinde cu vârsta).							
Imită activitățile adultului în jocul liber sau pe centre (ex: hrănește păpușa, vorbește la telefon, clădește cuburi, spală, răsfoiește cartea, întoarce piesele etc.).							
Spune sau arată cu degetul la care centre dorește să lucreze.							
Folosește obiectele cu rol simbolic (băț pe post de cal, scaun pe post de mașină, cub pe post de telefon).							
Caută un obiect dorit, în intenția de a desfășura o anumită activitate (ex: caută cartea preferată și o aduce pentru a o răsfoi împreună cu educatoarea).							
Se joacă cu sens (alege o temă, subiect sau finalitate a jocului, se joacă imaginativ).							
Participă activ la jocul cu adulții.							
Acceptă copiii diferiți ca preocupări și caracteristici.							

Rutine și tranziții

Indicatori comportamentali	12-17 luni	18-20 luni	21-23 luni	24-26 luni	27-29 luni	30-32 luni	33-36 luni
Dorește să facă unele acțiuni singur, chiar dacă nu stăpânește deprinderile specifice.							
Îi plac rutinele zilnice (reguli, limite și acțiuni repetitive).							
Își exprimă verbal sau non-verbal nevoile și preferințele în timpul mesei. (ex: solicită apă sau un anumit aliment).							
Nu respinge alimente noi.							
Renunță benevol la obiectul de atașament (suzetă, păturică, pluș etc.).							
Acceptă firesc despărțirea de părinți.							